

א) ת"כ ויקרא חובה פרש"ג הרי"א, ט) [לעיל ית' מנחת מנח; א) נפי' מוס' לעיל ית' ד"ה דורקן]; ד) מוס' דיומא פ"ג ה"ד (יומא ט: ט: א); ט) ירושל' יומא פ"ה ה"ז, א) יומא ט: [לקמן כג; א) תוס' יומא פ"ג ה"ה, ת"כ אחרי פרש"ד ה"א, ירושל' יומא פ"ה ה"ז, ט) במדבר יט, ט) מנחות יט, ט: א) ויקרא ד' טו, ט) סוכה ו', ט) וכן לקמן כג; ט) [סוכה לג; א) קדושין נט; ט) פסחים כו; ט) סנהדרין ד: פט, ט) טס ז'; ג) ועי' טה"ט מוס' סנהדרין ד' ד"ה טה"ט מוס' סוכה ו': ד"ה ור"ש]; ק) כ"מ"ש לעיל לט: סדרה לפר', ל) ויקרא חובה פרש"ג ה"ז, ט) לעיל לט סדר"ה ומשור':

שינויי נוסחאות

א) זה פר' (ש"ס); ב) באהל מועד נמחק (ש"ס); ג) ס"א תקרי (ש"ס וב"ח בב"ר); ועי' א"ט יט: ד' [מעבדן (בחה"ט): ח] ל"ל תעבב (ש"ס ורע"ב); ו] גי' שגמ"י אמר מ"ל לפר' הל' פר' כהן משיח למאי הלכתא לעבב לפר' זה ה' הלבנתא לעבב לפר' ועמ"י ככה"י ומי רש"י; ז) מינת פשיטא נחמ"ל כתיב' וכה"י שר' דחוקה כתיב' ויה' ל"ג לקרא אחרינ' ויה"כ רש"י ל"ג; פשיטא ויה"כ כתיב' דהא פר' חן כתיב' ויה"כ נוסף את אהל מועד ואת המזבח [ט] בלוקט; א' דברי רבי יהודה אמר לר' כהנא מהפני רבי' (הגרי"ם); אכל רש"י ז"ל כהן ולקמן לעבב לפר' כתיב' שריים ברום כהנאי ריע' ור' יהודה ולא גי' הילקוט (מנחת יהודה): א] נאכה, ב"ש"מ משמע דגדים דירוש': יא] אש"מ וכסה"י שרי' שאם חרס אהרן מכל המזבח לא עשה ולא כלום ואלא אמר ר' יוחנן לקמן נג ע"ג ויומא: יב] בדם הטהיל כל"ל (הגרי"ם); יג] מינות לא נצרכא ליה כ"ל ורש"י: יד] אלא להנתיב דהל' תקרי (בחה"ט): יו] כתיב' חזק' [וכגרי' כ"מ, ע"י א"ט ג]. והספק היתקנה ל"ן ליה' אחר"כ וכן הוא ישר דהא נג אין לו תקנה: ט] באהל מועד את אשר תביא דמשום מזבח ל"ל (ב"ב); כא] שיעבכו שרי' (ש"ס); כג] קפ"ל דמתוך ר' לרבי [כג] מינת רבי נמחק (ש"ס); לד] מנחל ועד סה"ד מוקף בש"מ: לא] דאחת דמעבב' בעלמא מיהא לא נילף רובי כ"ל, ור"ל מנה לאומה אחת דמעבב' בעלמא תלמי רבנן שמים מעבב' בעלמא דרבי' וע"ג ז"ק דאחת כתיביה רובי לא נילף למתן שההם וכו', ועש"ז: לב] ל"ל דשמעין ליה (ש"ס); לג] מינת על נמחק (ב"ש); לד] שניהם שריים במשמעות אש"מ: לו] כהן הוה ויה"כ ה"מ עבודה וכו', אע"ג ונפקא ליה ליהודא תנא רבי' (ש"ס); ע"ג יג' ורש"י ויסק ויסק מנחל כלפניו ועי' ט"ק: טז] כתיב' מוקף מינות להר אמואל, וי"ג דהא אמת הוא כן, וכתיב' וי' וי' דהא לא מקפו ויה"ל: לח] שריים ארבע עשר ברוחא דלא כותיהו דכיון דשרייים כו' (ש"ס):

צפרה, ‏ (י) והוא אל נכה פני אהל מועד וגו' וכתב חוקה לעיכובא ‏ (ט) **נגגעים**, בלוג שמן של מזורע ‏ (י) והוא מן השמן בלזבעו וגו' וכתב זאת תהיה תורת המזרוע (ויקרא יד) וכל הווייה עיכובא: **דכתיבן**, **זהדיא**: **וכפילן**, ועשה כאשר עשה: **מן ארבע נמי כתיבן** **זהדיא** **וכפילן**, דועשה כאשר עשה אכולה מילתא קאי ומהיכא יתיי למעוטינהו: **לא נצרכא אלא לר"ש**, דאמר לא כתיב ציה יד' אלא שמים ושמים אחרות זהיקשא דהאי קרא [ט] איתמוש פר כהן משיח ופר העלם דבר כדלמרחן [וגעיל נט: א] לפר זה פר כהן משיח הילכך אי לא דהדר כפליניהו לא הוו כפולין: **למעלא**, צפר כהן משיח: **למעט**, צפר העלם: **קין קרנות**, ממדני למיכתב קין וכתב קרנות הויא [ט] שמים דלית ליה לר"ש י' ש' אס למקרא וחזורים ועלמדים [י] זה מזה זהיקש: **הרי הוא אומר**, דענייהם על קרנות מוצח קטרת סמים אשר לפני ה' אשר צאהל מועד והאי צאהל מועד ימירא הוא דהא כתיב אשר לפני ה' ולמך [יח] על כל הקרנות שצומך הסיכל קרין לימן: סמיכה ושפיכת שירים לא נאמרו צפרשת אחרי מות: **ס"ל כן יעשה**, לרבות פר יוה"כ לסמיכה ושירים דהא פר יוה"כ זהאי קרא כתיב כדלמך לפר זה א' יוה"כ: והאמר לפר כו', וכיון דאיתקש להאי איתרבו להו סמיכה ושירים זהיקשא ולמה לי מו כן יעשה: **ס"ד אמינא**, כי איתקש לעבודה דמעבבא כפרה הוא דאיתקש דכתיבי וצפר זהאי קרא ולרבוני צ"י את דמט וטבילה כדמפרש לקמן: **נפחסה**, מקרת [ט] עלייתו וגגו מו לאו אהל הוא: **מאשר**, נפקא ליה ארבע קרנות מאשר דמני למכתב אשר לפני ה' צאהל מועד למה לי [למיהדרן למיכתב אשר אלא על כל הקרנות אשר צאהל [ט] דהאי אשר תבא משום מוצח [ט] אילטריך למיכתביה: **לר' יהודה נמי**, אע"ג דכתיב מתן ארבע זהדיא וכפילן צועשה כאשר עשה: **אילטריך**, כן יעשה לרבוניהו שיעבכו [כא]: **סד"א מידי דהוה אסמיכה** ושירי הדם, דפר העלם גופייה דכתיבן וכפילן ולא מעבבי כדלוקימנא עילויניה מיעוטא דוכפר

ונסלח משום טעם דלוי מעבבא ככ"מ: **מן ארבע**, שאין מעבכות בחטאת החילונה נמי לא ליעבדו דעיימעטו נמי מוכפר ונסלח: **קמ"ל** [כג], (דלענין סמיכה ושירים שאין מעבדין ככ"מ קא חשיב להו כפרה) דלוי סמיכה ושירים אפילו עקריניהו לגמרי לא מעבדי ואילו מתן ארבע חדא מינייהו [כ] מעבד בחטאת החילונה הילכך מיימין לכולהו לעיכובא מוכן יעשה: **למאי הילכתא לעבד**, דהא לא כתיבן וכפילן ציה ואילטריך לאקשויהי [כ]: **פשיטא** [לח] גרי' פר יוה"כ: **לעבד**, שיהו כל המתנות מעבכות: **חוקה קציב**, צסוף פירשת אחרי מות והיתה זאת לכם לחוקת עולם וגו' [ויקרא טו]: **לרבי יהודה**, צפ' הולילו [כ] (יומא דף ס: ב): **דאמר דברים הנעשין צנגדי לנן מנפנים**, מתנות [כ] וקטרת שעל צין הדדים: **הקדים מעשה לחצירו לא עשה ולא כלום**, דחוקה עלייהו כתיב: **אכל דברים הנעשין צנגדי לנן מנחון**, כגון מתנות פר ושעיר שעל הפרכת: **הקדים שעיר** [כ] **לפר מה שעשה עשוי**, דחוקה לאו עלייהו כתיב, והתם מפרש טעמיהו [כ]: **אימא מדכסדרן לא מעבדי**, אלמא חוקה לאו עלייהו קיימא מנין הזאות גופייהו נמי לא ליעבד אס חסר מתן: **קמ"ל**, היקשא דהכא: **ומי מ"אס אמרס הי**, דלר' יהודה עיכובא מהכא יליף: **ולמה מנפר**, קרא ימירא הוא דכל הוה ליה למיכתב אלא והקריב את השעיר החי: **אס כיפר**, דכרה מעבכת בשאר מקומות כגון מנתת דמים מתן שבע ומתן ד': **כילה**, אע"פ שלא שפך שירים ליסוד מוצח חילון: **מפני מה לא נדרוש**, המקרא כקדר מכתבו ונאמר אס כילה הכל אפילו שפיכת שירים כיפר: **ואס לא כילה לא כיפר**, והכי מפרש כקדר יומא ‏ (ג) [ג] דשרייים מעבדין איכא צניייהו, אלמא עיכוב לר' יהודה מהכא נפקא: **לא נצרכא**, האי דמקיש פר יוה"כ לפר העלם דבר ולפר כהן משיח: **אלא לאס צדס ועצילה**, דצפר כהן משיח כתיב וטבל הכהן את אצבעו צדס, ואי קשיא צהאי

קל

בית שמאי פרק רביעי זבחים

מתן ארבע נמי כתיבן **וכפילן** **ותפילן** **אמר רבי ירמיה** **לא נצרכבה בוי'**, תימה כיון דכתיבין וכפילן תליא מילתא אמאי תלי רצי כגון טעמא דצרייתא צמה שמעכות בכל מקוס ויש לומר דלא מימא דנילף מתן ארבע ממתן שבע וא"ת מתן שמים לכל הפחות כתיבן וכפילן

ואפילו לר"ש ואס כן נילף אינן שמים מינייהו [ט] (תוספת) נראה לי דלחת [א] דכתיבה בעלמא ומינה לא נילף ומן השניה דכתיבה לא נילף השמים הנוספות דתרי מחדל לא ילפינן ע"כ: **לא נצרכבה אלא לר"ש דתניא בוי'**, פירש צקונטרס דר"ש אית ליה יש אס למקרא וכן דהאי שמעינן ליה צפ"ק דסנהדרין (דף ד: ג) צכסת צכסת והא דשמעינן [כ] צפ"ק דקדושין (דף יח: א) דדריש תרווייהו יש אס למקרא ולמסורת גבי צנגדו צבל משום דהתם אפשר לקיים שניהם אצל כלן אי אפשר לדרוש שניהם אצל לר"ע קשה דלא דריש התם תרווייהו וצפ"י כל עשה (פסחים דף לו: ג) גבי על [כ] ל"ס עוני דריש מקרא ומסורת וצפ' לוצב הגזול (סוכה דף לז: ג) תנן נמי ר"ע אומר כסס שלוצב אחד ואחרוג אחד כו' ודריש צגמי' לוצב אחד מדכתיב כפת וי"ל דניהי דר"ע עיקר ס"ל מקרא (ומסורת) עיקר מ"מ לדרשא פורתא דרשינן ליה למסורת ומיהו קשה מר"ש דהכא כצירא ליה יש אס למקרא וצסוף כילד לולין (פסחים דף פו: א) גבי צבית אחד יאכל קסצר יש אס למסורת וההיא ‏ (א) דיתן דומיא דכי יתן ‏ (ט) ועוד דומיא דעבד ‏ (ט) ישמע ירמיה ‏ (ט) ולא תשא ולא תשיא אומר ר"ע דע"ה וכל כ"ע מודו שהמקרא והמסורת שניהם [א] משמעותס א' ולא שייכי לפלוגתא (צין מקרא למסורת דשניהם משמעות אחד ולא שייכי לפלוגתא) דמקרא ומסורת ‏ (ט): **למבמה הוא אומר קרן קרנות ארבע דברי ר"ש**, וא"ת כיון [ח] דלוקשו צו וצו וי"ל הזאות נמי א"כ ניבעי ארביסר וי"ל דלא דמי דמתן ד' אשכחן אצל הזאות ארביסר לא אשכחן צסוס מקוס (תוספת) ועוד וי"ל דקרנות טובא נמי משמע ואס נאמר ארבע אין זה סמירת הפסוק ‏ (י) אצל גבי הזאות כתיב והוא שבע ולא יותר:

לסמיכה ושירי הדם, צפ' איהו מקומן (לקמן דף נג: ב) דריש מדכתיב הפך [לימנן] על פר יוה"כ שטעון מתן דמים ליסוד ומימה לההוא מנח לסמיכה מנח ליה וי"ל דצמורת כהנים ‏ (י) דריש מדכתיב וסמן על ראש הפר לרבות פר יוה"כ לסמיכה [ז]: ואפי' נפקא ליה לההוא מנח מהיקשא דהכא יומרת ושמי הכליות אע"ג דלא מעבדי כפרה מ"מ שירים לא נפקי דגריעי כדלמך צסוף השוחט והמעלה (לקמן דף קא), דאימוריס תחילת עבודה ושיריים סוף עבודה: **אשר לא דריש**, לעיל פירשתי צריש פ"צ ‏ (דף יח: ד) ד"ה ואלדך: **אב"י אמר לרבי יהודה נמי איצטריך**, תימה הא שמעינן ליה לרבי יהודה דשיריים הפנימים מעבדי לתד [ז] אמורא צפרק אחיו מקומן (לקמן דף נג: ב) וצפרק הוציאו לו (יומא דף ס: ב) והך צרייתא קתני ונסלח אע"פ שלא נתן שיריים [ח] על כרחין דלא כותייה וכיון דשיריים מעבדין כל שכן מתן ארבע וכי מימא דהני מילי צשיריים דיוה"כ דגלי קרא וכלה מכפר לא משמע הכי כדפרישית ‏ (ט) מדלא קאמר מחלוקת צשיריים של יוה"כ אלא מפלוג צין פנימים לחילוניהם וצסוס מקוס לא מצינו שמחלק צפנימים ועוד קשה הא דקאמר לעיל קד"ה הני מילי עבודה דמעבבא כפרה כו' הא על כרחין שיריים לרבי יהודה מעבדי כפרה ונראה דך סוגיא אתא כריצ"ל דאמר משמעות דורשין איכא צניייהו ‏ (י) ולית ליה לר' יהודה שיריים מעבדין ור' יוחנן דאית ליה לר' יהודה שיריים מעבדי אילטריך וכן יעשה לסמיכה לצד: **אמר רב נחמן בר יצחק** **לא נצרכבה אלא לרבי יהודה**, ככאזי ס"ל דלר' ירמיה לעיל לא מיתוקמנא כר' יהודה דר' יהודה דריש כן יעשה לסמיכה ושיריים והך צרייתא מוקמא ליה למתן ארבע: **לא נצרכבה אלא צפר כהן משיח** כתיב וילפינן מיניה פר יוה"כ דאיתקש צהאי

מ.

עין משפט ונר מצוה

י א **מ**י פ"ה מה'ל' עבודת יוה"כ הל' כג:
כ ב **מ**י"ס הל"א:

תורה אור השלם

- ↑ וְעִשָּׂה לָפָר בְּאֶשֶׁר עֲשָׂה לָפָר הַחֲטָאתָן כִּן יַעֲשֶׂה לוֹ וּבִפְרֹעַלָּהֶם הַבְּהֵן וְהַסֵּלַח לָהֶם: ויקרא ד, כ
- ↑ וְהָיוּ הַבְּהֵן מִן הַדָּם עַל קְרֹבוֹת מִזְבֵּחַ קִטְרֹת הַפְּסִיחִים לִפְנֵי יְהוָה אֲשֶׁר בְּאֹהֶל מוֹעֵד וְאֵת כָּל דָּם הַזֶּה יִשְׁפֹךְ אֶל יְסוֹד מִזְבֵּחַ הָעֹלָה אֲשֶׁר פָּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: ויקרא ד, ו
- ↑ וְהָיוּ דָּמִים יְתוֹן עַל קְרֹבַת הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוָה אֲשֶׁר בְּאֹהֶל מוֹעֵד וְאֵת כָּל הַדָּם יִשְׁפֹךְ אֶל יְסוֹד מִזְבֵּחַ הָעֹלָה אֲשֶׁר פָּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: ויקרא ד, יח
- ↑ וְהִזְיָהּ וְאֵת לֶכֶם לִחְקֹת עֹלָם לְכַפֵּר עַל כָּל יִשְׂרָאֵל מִכָּל חַטָּאתָם אֲחַת בְּשָׁנָה וַיַּעַשׂ בְּאֶשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה: ויקרא טו, לד
- ↑ וּבֹלָה מִכֶּפֶר אֶת הַקֹּדֶשׁ וְאֵת אֹהֶל מוֹעֵד וְאֵת הַמִּזְבֵּחַ וְהִקְרִיב אֶת הַשְּׂעִיר הַזֶּה: ויקרא טו, כ
- ↑ וְהָיוּ הַבְּהֵן אֵת אֲצִבְעוּ בָדָם וְהָיוּ מִן הַדָּם שֶׁבַע פְּעֻמִּים לִפְנֵי יְהוָה אֶת פְּנֵי פְרִיֶת הַקֹּדֶשׁ: ויקרא ד, ו

מוסף רש"י

אלא לרבי יהודה כו'. דצפק הוצילו לו (יומא ט: פ) פליגי ר' יהודה ור' תנחומא אל שנים צבדי עבודות לנקדים את המאמרי, ואמר ר' תנחומא כל צדי העבודות שנעשות צנגדי לנן צין פסטים כגון לפי ולפסית, צין ממוחן כגון צביכל או בעזרה מעבב, דחוקה דכתיבא בענינא דאחרי מות עלייהו כתיב, ור' יהודה אומר לא כתיבא חוקה אלא דכריס העששים צנגדי לנן מנפנים (יומא ט: א) אבל דברים הנעשים בבגדי לבן בחורין, כגון הגללה ודחי ואפסית שירים וכל ממתות הפוכות ומזבח הזהב, אס הקידס לכן דבר מאחר אין אלו מעבדין עליו לפסולו, אכל צבטיניה ובתפניה מודה הוא דלוקין פסית פסטים דמי: מנפני מה לא נאמר, מי מעבד על ידיו שלא נדרוש בלבוש אס אס כלה כפר ואס כלה לא כפר (ש"ס ט: א):

שיטה מקובצת

מתן ד' נמי כתיבן וכפילן בוי' לא נצרכבה בוי' (ויקרא קט"ו). וא"ת כיון דהטעם משום דלא כפילן אי"כ אמאי מלי טעמא כבתיבתא משום דמתוך ד' אינו מעבב צסוס מקוס, וי"ל דלאצטריך היתא טעמא דלא תימא דיליף מתן ד' מתמן ז': לא נצרכבה אלא לר"ש, ולמדידה לא כפילן דמקומו ואילו דלא כתיב ביה אלא קריט דהוה שמים ושמים אחרות כתיבתי קא אחי דאיתקש פר כהן משיח לפר העלם דבר כו' וכו' הוי' ונסתח דשי' של ש"ס): **למבמה הוא אומר קרן קרנות ארבע דברי ר"ש**, לנן כתיב"ס, וא"ת לר"ש מתן ארבע נילף דלעשרי ע"ז מנליה, אי מנפר העלם הוא נטייה למד הסיקס מפר כהן משיח ואינו חוור ומלמד הסיקס, וי"ל [מינן] למלמד לענין שמי קרנות דכתיב צבטייה דפר העלם למד נמי (טס) לענין ד', דהוי הימנו והנר אחר דלא הוי הסיקס, וא"ת התינת למ"ד [לקמן ט] לא הוי הסיקס, אלא למ"ד הוי הסיקס מאי איכא למימר, וי"ל דלמ"ד דהוי הסיקס יליף ליה מנלפי או פר העלם דקאמר מ"ק דמנא דבר ר' יצחקא לענין ויתרת ושמי כליות מנחיה כתיב דכתיב צבטייה (לקמן ט). וה"ל לענין [מתן ד']. מיחא קשה דל"כ כי קאמר רב פפא לקמן (טס) משום דבעי גאמוראי פר העלם לעשרי ע"ז לענין ויתרת הכבר כי אמאי לא קאמר נמי לענין קריטת, וי"ל משום דיתרת ושמי כליות פסיקא על סג לר' יהודה, אכל קין קריטת לא אילטריך לר' יהודה: